

Linnéuniversitetet

Kalmar Väst

Datavetenskap, självständigt arbete

Grundskolelärares inställning kring användandet av digitala verktyg i undervisningen

Författare: Alva Fandrey
Handledare: Jenny Lundberg
Examinator: Jesper Andersson
Termin: VT18
Ämne: Datavetenskap
Nivå: Högskoleexamen
Kurskod: 1dv50e

Abstrakt

Regeringen beslutade om en nationell digitaliseringsstrategi för att skapa ett hållbart digitaliserat Sverige. Det övergripande målet med strategin var att Sverige ska vara ledande i att ta tillvara på möjligheterna som digitaliseringen ger oss. Detta innebar att Skolverket fick uppdatera läroplan och kursplan vilket medförde att en högre press sattes på att lärare skulle kunna lära ut digital kompetens till sina elever.

Tidigare forskning visar på osäkerhet hos lärare att använda digitala verktyg och en tveksamhet på om lärarna faktiskt är kapabla till att lära ut digital kompetens. Så hur är egentligen lärares inställning kring användandet av digitala verktyg i undervisningen?

En undersökning genomfördes med intervjuer och några lärare fick chansen att uttrycka sina tankar kring användandet av digitala verktyg och vad de egentligen tycker om digitaliseringen.

Nyckelord

Digitala verktyg, digitalisering, digitaliseringsstrategi, undervisning, skola.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Bakgrund	3
2.1	<i>Syfte</i>	4
2.2	<i>Frågeställning</i>	4
2.3	<i>Tidigare forskning</i>	4
2.4	<i>Begreppsförklaring</i>	5
3	Metod	6
3.1	<i>Metodval</i>	6
3.2	<i>Urval</i>	6
3.3	<i>Genomförande</i>	6
3.4	<i>Etiska överväganden</i>	7
3.5	<i>Reliabilitet och validitet</i>	8
4	Resultat	9
4.1	<i>Lärares användning av digitala verktyg i undervisningen</i>	9
4.2	<i>Fördelar och nackdelar med användning utav digitala verktyg</i>	9
5	Diskussion	12
5.1	<i>Metoddiskussion</i>	12
5.2	<i>Förslag till vidare forskning</i>	12
5.3	<i>Resultatdiskussion</i>	13
6	Referenser	15

Bilagor

Bilaga 1 - Intervjuguide	I
Bilaga 2 – Intervju 1	II
Bilaga 3 – Intervju 2	III
Bilaga 4 – Intervju 3	IV

1 Inledning

I dagens samhälle har det blivit allt viktigare med kunskap i digital kompetens eftersom vi stöter på olika sorters teknik i det mesta vi gör. 94 % av Sveriges befolkning är idag aktiva internetanvändare [1]. Har man tillgång till dator och internet kan man sköta de enklaste vardagssysslorna utan att behöva lämna huset. Tänk att vi nu för tiden inte behöver åka till mataffären längre då vi kan beställa mat över internet för att sedan få den levererad direkt till dörren. Det är knappt så vi ens behöver gå i skolan längre då flertalet utbildningar erbjuds på distans.

Regeringen beslutade om en nationell digitaliseringsstrategi i hopp om att den svenska skolan ska bli bäst i världen. Från och med höstterminen 2018 måste alla skolor storsatsa på digitaliseringen utav skolan. Wiwi Ahlberg är gymnasielärare och läromedelsförfattare är en av många som är kritiska till digitaliseringen av skolan. Hon säger att ”digitalisering kan bli det största misslyckandet för svensk skola någonsin”. Hon tror att det kommer bli katastrof när skolorna köper in nya datorer istället för läromedel och fler lärare [2].

Efter beslutet om en nationell digitaliseringsstrategi har Skolverket uppdaterat styrdokumentet [3]. Vad som har ändrats i styrdokumentet är:

- Skolorna ska hjälpa elever förstå hur digitaliseringen påverkar samhället och individen
- Skolorna ska stärka elevernas förmåga att kunna använda och förstå digitala verktyg och medier
- Se till att eleverna har ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik
- Skolorna ska kunna hjälpa eleverna lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med användning av digital teknik

Det finns flera skäl till varför man väljer att digitalisera skolan, men främst handlar det om att eleverna ska få möjligheten att utveckla en digital kompetens för att vi lever i ett samhälle med ”ökad digitalisering och en snabb förändringstakt”. Skolverket tror att om man ska kunna medverka i ett sådant samhälle måste man ha

digital kompetens och då väljer de att digitalisera skolan för att ge alla elever samma förutsättningar för fortsatta studier och arbetsliv [3].

I denna studie beskrivs tre grundskolelärares tankar kring att använda digitala verktyg i undervisningen. Idén till denna studie grundar sig i den stora digitaliseringen som pågår i samhället och även i skolan. Det finns väldigt få begränsningar när man använder digitala verktyg. Elever kan chatta, dokumentera, skapa video och musik samt få kontakt med omvärlden på ett sätt som tidigare inte varit möjligt. Barnen är idag väldigt teknikkunniga och växer upp i ett samhälle där tekniken har stor påverkan. Idag använder fyra av fem barn internet redan vid 2 års ålder [1].

I en enkätundersökning av Lärarnas Riksförbund kunde man dra slutsatsen att det behövdes mer digitalt kompetenta lärare om man vill ge eleverna en chans i det digitala samhället. I undersökning kunde man se hur lärarna själva känner en osäkerhet kring lärandet med digitala verktyg då endast tre av tio lärare ansåg sig kunna höja eleverna kompetens när det gäller att använda digitala verktyg [4].

Efter att ha studerat resultaten från Lärarnas Riksförbunds undersökning och upptäckt en osäkerhet hos lärare gällande användning av digitala verktyg ville jag fokusera denna studie på lärares inställning kring användandet av digitala verktyg i undervisningen samt undersöka hur lärare använder sig utav digitala verktyg.

2 Bakgrund

I oktober 2017 beslutade regeringen om en nationell digitaliseringsstrategi med målet att skolorna ska ta tillvara på möjligheterna med digitaliseringen för att ge eleverna en chans att uppnå en hög digital kompetens. SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) fick i uppdrag tillsammans med Skolverket att ta fram en handlingsplan som ska lyfta fram initiativ och aktiviteter som kommer behövas för att kunna genomföra digitaliseringsstrategins mål. Denna handlingsplan ska arbetas fram efter hand och tanken är att den ska fungera som ett stöd i arbetet [5].

Idag finns redan en hel del stöd för lärare att använda sig utav i arbetet. SKL skriver till exempel om ”skattningsverktyg för att skapa en bild av nuläge och aktivitetsförslag kopplat till det samt vägledning vid införande av IT-tjänster” [5]. Även Skolverket, som har en hög ambition om att lärare ska använda digitala verktyg i undervisningen, erbjuder stöd för att lärare ska komma igång med undervisningen i digital kompetens. De erbjuder stöd genom kommentarmaterial, diskussionsunderlag och fritt material för kollegialt lärande om digitalisering. De har också ett stöd att erbjuda till de lärare som är intresserade utav att lära sig mer om programmering genom till exempel kurser och konferenser [2].

I och med Regeringens storsatsning på digitaliseringen utav skolan införs även programmering på schemat i matematik och teknik. Enligt utbildningsminister, Gustav Fridolin, är det ”bristen på nationellt ansvarstagande för digitalisering av skolan” som lett till att skolorna har kommit olika långt och jobbar på olika sätt och därför togs beslutet om en nationell digitaliseringsstrategi. Han nämner samtidigt att anledningen till att eleverna får med sig olika digitala utbildningar beroende på skola och lärare [6].

I en artikel av Lärarförbundets ordförande, Johanna Jaara Åstrand, kan vi läsa om en studie som visar att Sverige ligger i topp när man tittar på dator- och internetanvändning samt att eleverna som använder datorer och internet mycket presterar sämre på Pisa-provet. Hon anser dock att man inte behöver tolka detta som att lärare använder IT för mycket i undervisningen utan att man hellre borde se det som ett skäl till att utveckla arbetet med digitala verktyg. Åstrand tycker att det är

upp till skolorna att se till så eleverna har de kunskaperna som de kan tänkas behöva i livet och i jobbet. Hon berättar även om Lärarförbundets tidigare efterlysningar på strategier, datorer, läromedel och kompetensutveckling eftersom skolorna har halkat efter i digitaliseringen som politikerna inte har förstått varför det skulle behövas [7].

Skolverket är några som har uppfattat hur digitala verktyg kan stödja undervisningen. De erbjuder mycket material för att lärare ska kunna utveckla sin digitala kompetens. Materialet finns tillgängligt för alla lärare på Skolverkets Lärportal och arbetet med materialet sker på skolorna under arbetstid [8].

2.1 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka lärares inställning till att använda digitala verktyg i undervisningen. Uppsatsen kommer fokusera på hur lärare väljer att använda digitala verktyg i undervisningen och hur de tror att detta påverkar eleverna och deras undervisning samt vilka fördelar och nackdelar de ser med att använda digitala verktyg.

2.2 Frågeställning

Frågeställningen jag har valt att behandla i den här uppsatsen är: Hur är grundskolelärares inställning kring användandet av digitala verktyg i undervisningen?

2.3 Tidigare forskning

Det finns en hel del forskning som berör digitaliseringen av skolan och om användningen av digitala verktyg i undervisningen.

En intressant studie gjordes av Lärarnas Riksförbund där ungefär 1000 gymnasieelever och 800 grundskole- och gymnasielärare deltog. Studien bestod utav två enkätundersökningar där deltagande fick svara på frågor gällande digital kompetens och tillgången av digitala resurser på skolan. Resultatet från studien visade till exempel att nästan hälften av lärarna var i behov av att utveckla sin kompetens i digitala verktyg så de uppnår en lämplig digital kompetens för att kunna utföra sitt jobb samt att endast tre av tio lärare kände sig helt säkra på att de kunde höja elevernas kompetens i att använda digitala verktyg. I undersökningen

anser de att om alla elever ska få samma chanser i det digitaliserade samhället måste förutsättningarna finnas att man får den digitala kompetens man behöver från skolan. Detta innebär att det behövs digitalt kompetenta lärare i skolorna [4].

Skolverket uppmärksammar aktuell forskning som berör skolans och samhällets digitalisering. Målet med denna bevakning är att man vill analysera hur digitaliseringen påverkar hur man ser på lärande och kunskap samt för att de vill förstora bilden av digital teknik i skolan. Områden som bevakas av Skolverket är till exempel konsekvenser av skolans digitalisering för utbildningssystemet och lärarens arbete, digitala medier i andraspråksundervisning och programmering i skolan [9].

2.4 Begreppsförklaring

I detta stycke kommer jag förtydliga de ord eller begrepp som kan behöva en förklaring för att lättare förstå dess innebörd.

Digital kompetens – Förmågan att kunna använda internet och digital teknik.

Består till exempel av förmågan att hantera en dator och dess program samt att man har ett kritiskt synsätt till IT [10].

Digitala verktyg – Ett samlingsnamn för tekniska verktyg som kan användas som hjälpmedel. Digitala verktyg kan till exempel vara dator, surfplatta, smartboard, applikationer eller datorprogram som PowerPoint [11].

SKL – En förkortning av Sveriges Kommuner och Landsting.

IT – En förkortning på informationsteknik.

Smartboard – En interaktiv tavla som används genom att den kopplas till dator eller surfplatta.

Pisa-prov – En förkortning för ”Programme for International Student Assessment”.

Pisa är en utbildningsstudie där man gör en kunskapsutvärdering, som utvärderar hur rustade elever i olika länder är inför framtiden när de slutar skolan [12].

Styrdokument – Specifika regler som gäller för skolans verksamhet. Dessa är skollagen, förordningar, läroplanerna och kursplanerna [13].

3 Metod

I detta avsnitt presenteras val av metod, urval av respondenter, genomförandet, etiska överväganden samt undersökningens validitet och reliabilitet.

3.1 Metodval

Varje metod har sina fördelar och nackdelar och därför ville jag undersöka de metoder som jag ansåg kunde vara bäst lämpade att besvara frågeställningen. De metoderna jag undersökte var intervjuer, observationer och enkätundersökning. Efter noggrant övervägande valde jag att genomföra intervjuer då jag anser att de var bäst lämpade då man får mer utförliga svar från respondenten samt att man kan ställa följdfrågor under intervjutillfället. Tidsbrist blev den främsta anledningen till att observationer valdes bort, annars hade det varit utav intresse att kombinera observationer med intervjuer.

Jag valde att genomföra semistrukturerade intervjuer, vilket innebär att intervjuaren ställer frågor som skrivits på förhand, men det finns utrymme för att ställa följdfrågor [14]. Därför anser jag att en semistrukturerad intervju ger ett naturligare samtal samt att respondenten kan få styra samtalet för att uttrycka sina åsikter utan att styras av intervjuaren.

3.2 Urval

Data som blivit insamlad i denna undersökning är från tre grundskolelärare som arbetar på olika skolor. Respondenterna har valts ut med ett bekvämlighetsurval, detta innebär att forskaren väljer ut respondenter efter vad som passar bäst för forskaren [15]. Eftersom alla lärare i denna studie är kända av mig sedan innan räknas detta som ett bekvämlighetsval.

3.3 Genomförande

Eftersom att alla respondenter är kända utav mig sedan innan och vi redan hade diskuterat ämnet ansåg jag att det inte var nödvändigt att skicka ut ett missivbrev med information om undersökningen. Jag förberedde mig istället inför intervjuerna genom att skapa en intervjuguide (se bilaga 1). Tanken med att ha en intervjuguide vid intervjuerna var främst för att man då har frågorna nedskrivna vilket innebär att

samma frågor ställs till alla lärare samt att det ser till så vi under hela intervjun håller oss till ämnet som undersöks.

När jag hade fått klartecken från lärarna att de ville delta i undersökningen bestämde vi tid och plats för intervjutillfället. Varje respondent blev intervjuad enskilt och innan intervjun påbörjades blev de informerade om viktig information kring deltagandet som fanns med i intervjuguiden. Jag lät inte respondenterna se frågorna i förhand för jag ville ha så naturliga svar som möjligt och inte några svar som de tänkt igenom i förväg. Intervjuerna tog mellan 15-30 minuter att genomföra. Intervjuerna spelades in, men jag valde även att anteckna under intervjuens gång. Jag valde att lyssna igenom inspelningarna en gång efter intervjuen för att jämföra med mina anteckningar och insåg att anteckningarna var tillräckligt utförliga för att inte behöva lyssna igenom intervjuerna fler gånger. Efter att ha gått igenom inspelning och anteckningar för intervjuerna jämfördes alla intervjuer som gjorts. Därefter sammanfattade jag dem för att sedan analysera dem och utifrån detta kunde jag sammanställa ett resultat och en diskussion utifrån resultaten.

3.4 Etiska överväganden

Vetenskapsrådet har förtydligat det grundläggande individskyddskravet till fyra huvudkrav. Dessa fyra huvudkrav är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet [16]. Informationen kring dessa krav till respondenterna skedde delvis innan intervjutillfället, men mestadels av informationen fick de vid intervjutillfället innan intervjun påbörjades

Enligt informationskravet ska forskaren informera de berörda om forskningens syfte, vilket jag har tänkt på till genom att diskutera undersökningens syfte med respondenterna innan intervjutillfället.

Enligt samtyckeskravet är det upp till deltagaren i en undersökning att bestämma över sin medverkan, detta har jag tagit hänsyn till genom att informera respondenterna om att deltagande var frivilligt.

Enligt konfidentialitetskravet ska personuppgifterna på deltagande förvaras så att obehöriga inte kan ta del av dem. Eftersom jag har valt att inte namnge respondenterna har jag tagit hänsyn till konfidentialitetskravet.

Enligt nyttjandekravet får uppgifter om deltagande endast användas för forskningens ändamål, detta har jag uppmärksammat och materialet från undersökningen kommer endast användas i detta arbete.

3.5 Reliabilitet och validitet

Eftersom syftet med undersökningen är att ta reda på lärares tankar om användningen av digitala verktyg ansåg jag att en kvalitativ metod genom besöksintervjuer passade bäst. För att avgöra validitet och reliabilitet på en kvalitativ metod måste man kunna förklara hur man har arbetat på ett så systematiskt och hederligt sätt som möjligt för att samla in och bearbeta data [17].

Det finns flera olika ämnen som kan påverka reliabilitet och validitet i en kvalitativ undersökning till exempel kvalitet på teknisk utrustning och forskaren, forskarens förmåga att kommunicera och forskarens förmåga att vara neutral [17].

Eftersom urvalet har gjorts genom bekvämlighetsval kan detta sänka undersökningens reliabilitet, men eftersom syftet med undersökningen är att ta reda på respondenternas egna åsikter kan man få en högre validitet.

4 Resultat

I detta avsnitt redovisas resultat av intervjuerna som genomförts i undersökningen. För att göra resultatet lättare att läsa har jag valt att presentera resultatet i två kategorier skapade utifrån syfte och frågeställning:

- *Lärares användning av digitala verktyg i undervisningen*
- *Fördelar och nackdelar med användning utav digitala verktyg*

4.1 Lärares användning av digitala verktyg i undervisningen

Resultatet visade att de alla intervjuade lärarna använder digitala verktyg i sin undervisning. De intervjuade har en positiv inställning till hur undervisningen har påverkats av digitala verktyg och är överrens om att de digitala verktygen skapar en variation i undervisningen och ett intresse för eleverna, till exempel nämner en utav de intervjuade att ”man kommer ifrån att enbart sitta och läsa i böcker” (se bilaga 4).

En utav de intervjuade förklarar att den tycker digitala verktyg underlättar förberedelserna och genomförandet av lektioner (se bilaga 4). Samt att en av de intervjuade påpekar även hur smidigt det är att ha allting sparat eftersom man kan reflektera och förbättra direkt efter en lektion. Denna lärare tycker att om redigering och bearbetning digitalt är otroligt tidssparande (se bilaga 3).

De digitala verktyg som används mest utav de intervjuade är datorer och surfplattor. Två utav lärarna nämner även att de använder sig utav smartboard ett verktyg som den tredje läraren berättar att den ännu inte fått handledning i hur man använder och därför inte har kunnat använda den.

De intervjuade använder främst digitala verktyg vid presentationer och genomgångar. De berättar att eleverna får använda främst datorer till att söka information och skriva på. Två utav lärarna berättar även att eleverna får spela spel, som är relevanta för lektionen, på de digitala verktygen.

4.2 Fördelar och nackdelar med användning utav digitala verktyg

Resultatet visade att de intervjuade lärarna ser lite olika fördelar med att använda digitala verktyg i undervisningen. En lärare nämner att det väcks ett intresse och en

nyfikenhet för eleverna när de får möjligheten att använda digitala verktyg samt att eleverna får hänga med i utvecklingen då tekniken har stor betydelse. Den intervjuade påpekar även att eleverna blir utmanade och belönade när de får använda surfplattor till olika lärospel vilket denna lärare tror fungerar uppmuntrande för eleverna och det gör dem mer villiga till att lära (se bilaga 4). En annan lärare tycker att en stor fördel är att de kan bedöma elevernas arbete snabbare då allt är samlat digitalt på en och samma plattform (se bilaga 3). Den tredje läraren tycker att fördelarna är att det skapar intresse och motivation, men även att det är ett varierande arbetssätt för pedagoger och elever (se bilaga 2). En annan fördel som nämns är att elever som har läs- och skrivsvårigheter får tillgång till hjälpmedel genom datorer med till exempel stavningskontroll eller möjligheten att få material uppläst för sig (se bilaga 2).

De intervjuade lärarna såg även olika nackdelar med användandet av digitala verktyg. En av lärarna nämner att trots fördelarna med en varierande undervisning så att man kommer bort lite från böckerna så kan det bli för mycket fokus på att använda de digitala verktygen och därför blir det inte tillräckligt med variation. Läraren tycker att det blir en balansgång med vad kan kännas som tillräcklig användning utav digitala verktyg. Vad denna lärare menar är att det kan uppstå svårigheter när eleverna måste lösa ett problem med papper och penna och tycker att det är viktigt att eleverna har en läslig handstil. Denna lärare påpekar även att en del elever kan bli ofokuserade när man använder digitala verktyg och att det inte alltid är lättare för eleverna att ta in kunskap på detta sätt (se bilaga 4). Andra nackdelar de intervjuade lärarna ser är att det blir fokus på verktyget istället för lärandet, till exempel att eleverna fokuserar för mycket på att göra en ” snygg PowerPoint ” istället för att fokusera på lärandet (se bilaga 3), samt att det finns en osäkerhet i användandet hos pedagogerna, till exempel uttrycker denna lärare en oro i att det finns för mycket digitala verktyg så det kan bli svårt för pedagogerna att veta vad som är bra och hur man ska använda det (se bilaga 2).

Eftersom första respondenten uttryckte att det kan finnas en osäkerhet hos pedagogerna i användandet av digitala verktyg lades ytterligare en fråga till där de intervjuade fick ge förslag om hur man skulle kunna erbjuda personalen mer stöd till att använda digitala verktyg i undervisningen och är eniga om att föreläsningar,

workshops och handledare kan vara en bra idé som stöd till lärare för att använda digitala verktyg i sin undervisning.

Överlag tycker de intervjuade att digitaliseringen av skolan är något positivt då även skolan behöver hänga med i samhällets utveckling. En lärare berättar att de får mycket stöd och tips från AV-media och därför känner denna lärare ingen osäkerhet att lära ut digital kompetens (se bilaga 2).

5 Diskussion

I detta avsnitt kommer jag föra en diskussion kring resultatet av undersökningen och ifall frågeställningen har besvarats eller inte. Jag kommer även föra en metoddiskussion och ge förslag till fortsatt forskning.

5.1 Metoddiskussion

Efter jämförande av fördelar och nackdelar med olika metoder valde jag att genomföra en kvalitativ metod genom besöksintervjuer. Jag insåg ändå ganska snabbt att denna metod var rätt väg att gå för att besvara min frågeställning. I efterhand tycker jag fortfarande att intervjuer var rätt väg att gå, men det jag tror att undersökningen hade gett mig ett resultat med högre validitet och reliabilitet om även observationer hade genomförts.

Jag anser att intervjuerna höll sig till att vara semi-strukturerade och att jag fick väldigt naturliga och ärliga svar utav respondenterna. Kanske kan frågorna ha blivit lite ledande beroende på hur jag som intervjuare ställde dem eller om respondenten har uppfattade frågan fel blev jag tvungen att leda in dem på rätt spår. Jag antar att det finns alltid en risk att intervjuen kan bli lite ledande och det beror förmodligen på för lite kunskap hos intervjuaren.

Efter att de tre intervjuerna hade genomförts sammanställde jag dem och tyckte att det fanns tillräckligt med information för att besvara undersökningens frågeställning. Respondenterna var visserligen väldigt eniga och det hade varit intressant med lite avvikande svar. Det hade även varit intressant med svar från ytterligare lärare särskilt om man hade kunnat variera mer på åldern hos respondenterna för att se om svaren skulle skilja sig, men det fanns tyvärr inte tid kvar till att söka upp nya respondenter.

5.2 Förslag till vidare forskning

De nya läroplanerna och kursplanerna för grundskolan börjar gälla från och med 1 juli 2018 [3]. På grund av detta hade jag tyckt det kan vara intressant att genomföra denna eller en liknande studie senare under året för att undersöka om lärares inställning till digitala verktyg har förändrats samt om användningen av digitala

verktyg har ökat, minskat eller är densamma. Det hade även varit intressant att ta med fler respondenter i en framtida undersökning och att man då har ett bredare åldersspann för att kunna få en mer verklig bild av vad lärarna tycker.

5.3 Resultatdiskussion

Syftet med undersökningen var att undersöka lärares inställning till att använda digitala verktyg i undervisningen. Jag ville att uppsatsen främst skulle fokusera på vilka fördelar och nackdelar lärare ser med att använda digitala verktyg, men även hur de använder dem i sin undervisning och hur de tror digitala verktyg påverkar inte bara undervisningen utan även eleverna.

De lärare som deltog i mina intervjuer har alla arbetat med digitala verktyg i sin undervisning. De intervjuade kändes ganska trygga kring sitt användande eftersom de beskriver ett stort användande av digitala verktyg, men man kunde ändå ana en viss oro kring att det finns så mycket olika digitala verktyg och att pedagoger då kan bli osäkra på vilka verktyg som är bra och hur man ska använda dem.

Om man jämför min undersökning med studien av Lärarnas Riksförbund där man såg att mer än hälften utav lärarna kände sig osäkra så skulle jag ändå påstå att respondenterna i min undersökning upplevs som betydligt säkrare i användandet av digitala verktyg [4].

Eftersom jag inte har genomfört observationer kan jag inte jämföra min studie med studierna som visar på att digitala verktyg höjer elevernas resultat. Dock tycker jag det är intressant att jämföra högstadielärare Isak Skogstads tankar om att satsa på undervisningen istället för digitala verktyg. Skogstad anser att man bör ge mer tid till lärarna så de kan göra för- och efterarbete till en bättre planering utav lektionerna. Enligt resultatet från min undersökning kan man dock se att åtminstone två av de intervjuade påpekar hur digitala verktyg kan underlätta för- och efterarbete. En av dem berättar att han gärna reflekterar över sin lektion och sedan smidigt kan förbättra direkt efter med hjälp av digitala verktyg. Denna lärare anser att redigering och bearbetning digitalt är tidssparande (se bilaga 3). Den andra förklarar att den tycker lektionerna blir lättare att förbereda och genomföra när man kan ta hjälp utav digitala verktyg (se bilaga 4). Därför hade det varit väldigt

intressant att genomföra ytterligare intervjuer och bredda åldersspannet för att få in så mycket åsikter kring användandet av digitala verktyg som möjligt.

Slutsatsen jag kan dra utifrån de resultat som framkommit i min undersökning är att de intervjuade lärarna har en positiv inställning kring användandet av digitala verktyg. De använder mer än gärna digitala verktyg i sin undervisning och är positivt inställda till att även skolorna ska digitaliseras för att hänga med i resten av samhällets takt. Det är tyvärr omöjligt att dra en generell slutsats kring detta ämne utan att intervjua varenda grundskolelärare i Sverige.

6 Referenser

- [1] Internetstiftelsen i Sverige, "Svenskarnas internetvanor", *IIS*, oktober 2017 [Online] Tillgänglig: <https://www.iis.se/press/pressmeddelanden/svenskarnas-internetvanor-i-rapporten-svenskarna-och-internet-2017/>. [Hämtad: 23 maj, 2018].
- [2] B. Appelquist, "Digitaliseringen kan bli det största misslyckandet för svensk skola", *SVT*, januari 2018 [Online] Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/svenska-skolan-i-fritt-fall-genom-digitaliseringen-1>. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [3] Skolverket, "Skolans digitalisering", *Skolverket*, april 2018 [Online] Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/resurser-for-larande/itiskolan>. [Hämtad: 24 maj, 2018].
- [4] Lärarnas Riksförbund, "Digital framtid utan fallgropar", *Lärarnas Riksförbund*, oktober 2016 [Online] Tillgänglig: <https://www.lr.se/opinionpaverkan/undersokningar/arkiv/digitalframtidutanfallgropar.5.766408f2157e419429fca021.html>. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [5] Sveriges Kommuner och Landsting, "En handlingsplan för nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet" *SKL*, maj 2018 [Online] Tillgänglig: <https://skl.se/skolakultur/ritid/skolaforskola/digitaliseringskola/handlingsplanforskolansdigitalisering.14701.html>. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [6] Å. Larsson, "Nu införs programmering i matten", *Skolvärlden*, mars 2017 [Online] Tillgänglig: <http://skolvarlden.se/artiklar/nu-infors-programmering-i-matten>. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [7] J. J. Åstrand, "Höj lärarnas IT-kompetens", *Lärarnas tidning*, september 2015 [Online] Tillgänglig: <https://lararnastidning.se/hoj-lararnas-it-kompetens/>. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [8] Skolverket, "Digitalisering", *Skolverket*, mars 2017 [Online] Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/kompetens-och-fortbildning/larare/digitalisering>. [Hämtad: 25 maj, 2018].

- [9] Skolverket, "Forskning om digitalisering i skolan", *Skolverket*, december 2016 [Online] Tillgänglig: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/it-i-skolan>. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [10] Wikipedia, "Digital kompetens", *Wikipedia*, mars 2018 [Online] Tillgänglig: https://sv.wikipedia.org/wiki/Digital_kompetens. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [11] Wikipedia, "Digitala verktyg", *Wikipedia*, mars 2017 [Online] Tillgänglig: https://sv.wikipedia.org/wiki/Digitala_verktyg. [Hämtad: 24 maj, 2018].
- [12] Wikipedia, "Pisa (utbildningsstudie)", *Wikipedia*, april 2018 [Online] Tillgänglig: [https://sv.wikipedia.org/wiki/Pisa_\(utbildningsstudie\)](https://sv.wikipedia.org/wiki/Pisa_(utbildningsstudie)). [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [13] Lärarnas Riksförbund, "Skolans styrdokument", *LR*, april 2018 [Online] Tillgänglig: <https://www.lr.se/yrketsforutsattningar/skolansstyrdokument.4.3cb716391262c05111b800075.html>. [Hämtad: 25 maj, 2018].
- [14] G. Ahrne och P. Svensson, *Handbok i kvalitativa metoder*, 2 uppl. Stockholm: Liber, 2015, s. 40.
- [15] J. Trost, *Kvalitativa intervjuer*, 4 uppl. Lund: Studentlitteratur, 2010, s. 140.
- [16] Vetenskapsrådet, "Forskningsetiska principer", *Vetenskapsrådet*, 2002 [Online] Tillgänglig: https://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf. [Hämtad: 24 maj, 2018]
- [17] R. Gunnarsson, "Validitet och reliabilitet", *Infovoice*, mars 2002 [Online] Tillgänglig: <http://infovoice.se/fou/bok/10000035.shtml>. [Hämtad: 25 maj, 2018]

Bilaga 1 - Intervjuguide

Informera om:

- Studiens syfte.
- Deltagande är frivilligt och respondenten kan avstå från att svara på en fråga eller avbryta intervjun när som helst
- Resultaten kommer att behandlas konfidentiellt.
- Hur resultaten kommer att användas och att respondenten kan få ta del av resultaten.

Intervjufrågor:

Kön: Man/Kvinna?

Ålder?

1. På vilket sätt använder du digitala verktyg i din undervisning?
2. Hur anser du att undervisningen påverkas av digitala verktyg?
3. Hur tror du att eleverna påverkas utav användningen av digitala verktyg i undervisningen?
4. Vilka fördelar och/eller nackdelar upplever du med att använda digitala verktyg?
5. Vad är din syn på digitaliseringen av skolan?
6. Vad tror du man kan göra för att erbjuda personalen mer stöd till att använda digitala verktyg i undervisningen?

Bilaga 2 – Intervju 1

Kvinna, 25 år.

1. På vilket sätt använder du digitala verktyg i din undervisning?

Vid föreläsningar och bildspel använder både lärare och elever PowerPoint. Eleverna får använda datorer till att skriva och spela bland annat mattespel på. Vi använder även datorer och surfplattor för att visa filmer och klipp på smartboard.

2. Hur anser du att undervisningen påverkas av digitala verktyg?

Jag upplever att det skapar intresse och variation i undervisningen.

3. Hur tror du att eleverna påverkas utav användningen av digitala verktyg i undervisningen?

Jag tror att många elever kan bli mer intresserade av ämnet. Att skriva på dator och använda surfplatta kan skapa motivation och intresse hos många elever. Det är bra för elever som av olika anledningar har svårt att läsa och skriva för hand att kunna använda hjälpmedel som datorer att skriva med stavningskontroll eller få materialet uppläst för sig.

4. Vilka fördelar och nackdelar upplever du med att använda digitala verktyg?

Fördelarna är som jag nämnde innan skapar det intresse och en motivation för eleverna att lära sig, sen blir det ett varierande arbetssätt.

Nackdelar kan vara osäkerhet i användandet av verktygen hos pedagoger. Det finns mycket att använda och det kan vara svårt att veta vad som är bra och hur man gör. Jag vet till exempel fortfarande inte hur vår smartboard fungerar då jag inte fått någon handledning i det, men andra arbetskollegor använder den.

5. Vad är din syn på digitaliseringen av skolan?

Jag tycker det är bra då digitaliseringen är en så stor del av vårt samhälle. På vår skola får vi bra handledning och tips från AV-media så jag känner ingen osäkerhet och jag tror jag kan lära ut digital kompetens till mina elever.

6. Vad tror du man kan göra för att erbjuda personalen mer stöd till att använda digitala verktyg i undervisningen?

Bra handledning och stöd, tips och idéer om hur och vilka verktyg man kan använda.

Bilaga 3 – Intervju 2

Man, 27 år.

1. På vilket sätt använder du digitala verktyg i din undervisning?

Jag använder smartboard till i stort sett alla presentationer i alla ämnen och presentationerna gör vi i PowerPoint. I klassen har vi tillgång till 8 datorer och tre surfplattor som eleverna använder när de söker fakta eller gör digitala presentationer.

2. Hur anser du att undervisningen påverkas av digitala verktyg?

Det mest positiva med digitala verktyg är att du har det sparat, kan reflektera efter lektionen och förbättra direkt på ett smidigt sätt. Redigering och bearbetning digitalt är otroligt tidssparande. Sen skapar det även en variation i undervisningen.

3. Hur tror du att eleverna påverkas utav användningen av digitala verktyg i undervisningen?

För eleverna blir det roligare, mer spännande och intressant vilket påverkar undervisningen positivt. Eleverna känns mer inspirerade när digitala verktyg används.

4. Vilka fördelar och nackdelar upplever du med att använda digitala verktyg?

Nackdelen är tydlig, att ibland kan fokus hamna på det digitala verktyget istället för lärandet. Eleverna fokuserar mer på att göra en ” snygg PowerPoint” med effekter eller liknande istället för lärandet av det specifika ämnet. Fördelarna är att du snabbt kan bedöma elevers arbete samt att du har allt samlat digitalt på samma plattform.

5. Vad är din syn på digitaliseringen av skolan?

Mycket bra då skolan måste följa med i samhället och inte hamna efter. Vi lever i en digitaliserad värld och då måste eleverna få verktyg att vara en del av den världen också.

6. Vad tror du man kan göra för att erbjuda personalen mer stöd till att använda digitala verktyg i undervisningen?

Mer föreläsningar, workshops och digitala lektioner.

Bilaga 4 – Intervju 3

Kvinna, 33 år.

1. På vilket sätt använder du digitala verktyg i din undervisning?

Vi använder smartboard vid presentationer och när vi har genomgångar av uppgifter som eleverna sedan får lösa själva på dator eller surfplatta. Eleverna får även använda datorer eller surfplattor till att söka information, skriva eller spela på.

2. Hur anser du att undervisningen påverkas av digitala verktyg?

Det blir en variation i undervisningen. Man kommer ifrån att enbart sitta och läsa i böcker. Jag anser att lektioner blir lättare att förbereda och genomföra med hjälp av digitala verktyg.

3. Hur tror du att eleverna påverkas utav användningen av digitala verktyg i undervisningen?

För många elever väcks ett intresse och en nyfikenhet genom att använda digitala verktyg. Det finns olika lärospel på surfplattorna och när eleverna får använda dessa blir de utmanade och belönade vilket jag tror uppmuntrar dem till att vilja lära sig. En del elever har nog lättare att ta in information när man använder både ord och bild.

Jag tror även att elever med läs och skrivsvårigheter tycker att undervisningen blir roligare då de får en helt annan stöttning när de kan använda till exempel textuppläsning och stavningskontroller.

4. Vilka fördelar och nackdelar upplever du med att använda digitala verktyg?

En nackdel kan vara att man inte varierar sin undervisning tillräckligt utan enbart använder digitala verktyg. Då kanske det uppstår problem för eleverna när de måste lösa ett problem med papper och penna. Jag tycker det är viktigt att en elev kan skriva med penna och att de har en läslig handstil. Det blir som en slags balansgång med vad som är ett tillräckligt användande av digitala verktyg. En annan nackdel kan vara att en del elever får svårt att fokusera när de ska använda digitala verktyg, det är inte alla som tycker det är lättare att ta in ny kunskap på detta sätt.

Fördelarna jag upplever är att flertalet av eleverna blir mer intresserade när digitala verktyg används. Det är bra att eleverna får hänga med i utvecklingen eftersom man använder tekniken i det mesta idag.

5. Vad är din syn på digitaliseringen av skolan?

Det sätter självklart större krav på oss lärare, men det är viktigt att även skolan hänger med i utvecklingen av digitaliseringen. Eleverna tycker förmodligen det är spännande och kan säkert ha mer kunskap än de flesta av åtminstone de äldre lärarna.

6. Vad tror du man kan göra för att erbjuda personalen mer stöd till att använda digitala verktyg i undervisningen?

Låta lärarna gå på föreläsningar och workshops för att få lära sig. Se till att ha en bra handledare som kan ge tips och råd om lärare stöter på problem.